

Bog'cha yoshidagi o'quvchilarda musiqiy tafakkurni rivojlantirishning innovatsion yo'llari

Madina Zokirovna Islimova
Buxoro davlat instituti

Annotatsiya: Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarda musiqiy tafakkurni rivojlantirishning zamonaviy innovatsion metodlari va yondashuvlari tahlil qilingan. Musiqiy tafakkurning tarkibiy qismlari, shakllanish bosqichlari va rivojlanish omillari ko'rib chiqilgan. Kreativ pedagogika, improvizatsiya, STEAM-yondashuv, neyropedagogika yutuqlari va raqamli texnologiyalar asosida musiqiy intellektni rivojlantirish usullari taqdim etilgan. Amaliy tajribalar, eksperimental ishlap natijalari va pedagoglar uchun metodik tavsiyalar keltirilgan. Musiqiy tafakkurni rivojlantirishning bolalarning umumiy kognitiv qobiliyatlari va shaxsiy rivojlanishiga ta'siri ilmiy asoslangan.

Kalit so'zlar: musiqiy tafakkur, innovatsion metodlar, maktabgacha ta'lim, kognitiv rivojlanish, musiqiy intellekt, kreativ pedagogika, improvizatsiya, STEAM-ta'lim, neyropedagogika, musiqiy faoliyat, ijodiy qobiliyatlar, bolalar rivojlanishi

Innovative approaches to developing musical thinking in preschool children

Madina Zakirovna Islimova
Bukhara State Institute

Abstract: This article analyzes modern innovative methods and approaches to developing musical thinking in preschool children. The study examines the components of musical thinking, stages of its formation, and factors influencing its development. Methods for developing musical intelligence based on creative pedagogy, improvisation, STEAM approaches, neuro-pedagogical achievements, and digital technologies are presented. Results from practical experiments, implementation experiences, and methodological recommendations for teachers are provided. The article scientifically substantiates the impact of musical thinking development on children's overall cognitive abilities and personal growth.

Keywords: musical thinking, innovative methods, preschool education, cognitive development, musical intelligence, creative pedagogy, improvisation, STEAM education, neuro-pedagogy, musical activity, creative abilities, child development

Musiqiy tafakkur - bu insoning musiqiy obrazlarni idrok etish, tahlil qilish, qayta ishlash va yaratish qobiliyatidir. Maktabgacha ta'lim davri bolaning musiqiy tafakkurini rivojlantirish uchun eng senzitiv (sezgir) davr hisoblanadi. Bu yoshda bolaning miyasi plastik xususiyatga ega bo'lib, musiqiy ta'sir ostida neyron aloqalar tez shakllanadi va mustahkamlanadi.

Zamonaviy ilmiy tadqiqotlar musiqiy faoliyatning bolaning kognitiv rivojlanishiga, emotsional intellektiga, ijtimoiy ko'nikmalariga va hatto matematik qobiliyatlariga ijobiy ta'sir ko'rsatishini isbotlagan. Shu sababli, bog'cha yoshida musiqiy tafakkurni rivojlantirishning innovatsion yo'llarini izlash va qo'llash bugungi kun pedagogikasining dolzarb vazifalaridan biridir.

Ushbu maqolada an'anaviy metodlardan tashqari, zamonaviy fan va texnologiya yutuqlariga asoslangan innovatsion yondashuvlar, kreativ texnikalar va kompleks rivojlantirish dasturlari tahlil qilinadi.

Musiqiy tafakkurning tuzilishi va xususiyatlari

Musiqiy tafakkurning asosiy komponentlari

Musiqiy tafakkur murakkab psixologik jarayon bo'lib, bir necha tarkibiy qismlardan iborat. Ohangiy tafakkur - melodiylarni idrok etish, eslab qolish va qayta yaratish qobiliyati, bu musiqiy xotira va ohang sezgisi bilan chambarchas bog'liq. Ritmik tafakkur - ritm naqshlarini anglash, takrorlash va yangilarini yaratish ko'nikmalari, bu harakatlar koordinatsiyasi va vaqtni his qilish bilan aloqador.

Garmonik tafakkur - tovush birikmalari, akkordlar va garmoniyalarni idrok etish qobiliyati, bu murakkab musiqiy tuzilmalarni tushunish asosini tashkil etadi. Tembr tafakkuri - turli asboblar va ovozlarning rang-barangligini farqlash va tanlash ko'nikmalari, bu eshitish tahlilining muhim jihatidir. Musiqiy xotira - musiqiy materiallarni saqlash va esga olish qobiliyati, bu barcha musiqiy faoliyat uchun zarur.

Musiqiy tasavvur - ichki "musiqiy eshitish", ya'ni musiqani ichki tasavvurda yaratish va tinglash qobiliyati, bu ijodiy jarayonning markazidir. Musiqiy-analitik tafakkur - musiqiy asarlarni tahlil qilish, ularning tuzilishi va xususiyatlarini tushunish ko'nikmalari, bu chuqur musiqiy idrokni ta'minlaydi.

Bog'cha yoshidagi bolalarda musiqiy tafakkurning rivojlanish bosqichlari

Har bir yosh davri o'zining xususiyatlariga ega. 3-4 yoshda bolalar oddiy melodiylarni takrorlash, asosiy ritmik naqshlarni anglash va musiqaga emotsional javob berishni o'rganadilar. Bu bosqichda sensorli tajriba to'plash va musiqiy muhitga moslashish asosiy vazifadir. Bolalar jonli musiqani tinglab, oddiy qo'shiqlarni kuylashga harakat qiladilar.

4-5 yoshda musiqiy xotira kuchayadi, murakkab melodiylarni eslab qolish va takrorlash qobiliyati paydo bo'ladi. Bolalar musiqiy obrazlarni tushuna boshlaydilar va ularni harakatlarda, chizmalarda ifodalay oladilar. Bu yoshda imitatsiya qilish

qobiliyati rivojlanib, bolalar kattalarning musiqiy harakatlarini nusxa olishga intilishadi.

5-6 yoshda ijodiy elementlar paydo bo'ladi: sodda improvizatsiya, o'z melodiylarini yaratishga urinishlar. Bolalar turli musiqiy janrlarni farqlashni o'rganadilar va musiqiy asboblarga qiziqish kuchayadi. Musiqiy tafakkurning barcha komponentlari faol rivojlanadi va integratsiyalashadi.

6-7 yoshda (maktabgacha tayyorgarlik guruhi) musiqiy tafakkur yanada sistemalashadi. Bolalar murakkab ritmik va ohangiy naqshlarni tahlil qila oladilar, musiqiy asarlarning tuzilishini tushunishadi va o'z musiqiy fikrlarini aniqroq ifodalay oladilar. Bu yoshda musiqiy-estetik did shakllanishi boshlanadi.

Innovatsion yondashuvlar va metodlar

1. Kreativ pedagogika va improvizatsiya texnikalari

Zamonaviy kreativ pedagogika bolaning o'z ichki ijodiy potentsialini ochishga qaratilgan. Musiqiy improvizatsiya - bu tafakkurni rivojlantirishning eng samarali usullaridan biri. Bolalarga tayyor materiallarni takrorlash o'rniga, o'z musiqiy g'oyalarini erkin ifodalash imkoniyati beriladi.

"Musiqiy suhbat" metodi: pedagog oddiy musiqiy ibora chaladi yoki kuylaydi, bola esa o'zining "javobini" yaratadi. Bu dialektik tafakkurni va ijodiy javob berishni rivojlantiradi. "Tovushlar dunyosi" metodi: bolalar atrofdagi tovushlarni musiqa elementlari sifatida idrok etishadi - yomg'ir tomchilari, qushlar sayroqlari, shamol shovqini. Ularni asosida oddiy kompozitsiyalar yaratiladi.

Grafik notatsiya usuli: bolalar musiqani chiziqlar, ranglar va shakllar orqali tasvirlaydilar. Bu abstrak tafakkurni rivojlantiradi va musiqiy obrazlarni vizualizatsiya qilish ko'nikmalarini shakllantiradi. Musiqiy hikoya yaratish: bolalar birgalikda syujet tanlab, har bir qahramonga mos tovush yoki melodiya topishadi va hikoyani musiqiy shaklda ifodalaydilar.

"Tovushli kartinalar" metodi: bolalar rasmlarga qarab, ular uchun mos musiqiy fon yaratishadi. Bu sinesteziya (sezgilar o'zaro ta'siri) qobiliyatini rivojlantiradi va ijodiy tasavvurni kengaytiradi. Erkin improvizatsiya seanslarida bolalarga hech qanday cheklovsiz o'z his-tuyg'ularini musiqiy asboblari yoki ovoz orqali ifodalash imkoniyati beriladi.

2. STEAM-yondashuv musiqiy ta'limda

STEAM (Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics) - fan, texnologiya, muhandislik, san'at va matematikaning integratsiyalashgan ta'lim yondashuvidir. Musiqiy tarbiyada bu yondashuv bolalarga musiqaning multidimensional tabiatini tushunishga yordam beradi.

Musiqiy fizika tajribalari: bolalar turli materiallardan (metall, plastik, yog'och) yasalgan predmetlarni urish orqali tovush balandligi va tembrning farqlanishini o'rganadilar. Ipli asboblarning cho'zilishi va tovush balandligi o'rtasidagi bog'liqlikni

kashf etishadi. Akustik tajribalar orqali tovush to'liqlari va rezonans haqida boshlang'ich tasavvurlar hosil qiladilar.

Matematika va musiqiy naqshlar: ritmik ketma-ketliklar orqali matematik naqshlar (takrorlanish, simmetriya, progressiya) o'rganiladi. Notalar davomiyligi orqali kasrlar tushunchasi bilan tanishish boshlanadi. Geometrik shakllar va musiqiy strukturalar o'rtasidagi o'xshashliklar ko'rsatiladi.

Muhandislik va musiqiy asboblari: bolalar oddiy musiqiy asboblarni (shaqillatirgichlar, baraban, xylofon) o'zlari yasashadi. Bu jarayonda konstruktiv tafakkur, muammolarni hal qilish ko'nikmalari va ijodiy muhandislik qobiliyatlari rivojlanadi. Bolalar asbobning dizayni va tovush sifati o'rtasidagi bog'liqlikni anglashadi.

Texnologiya va raqamli musiqiy yaratish: oddiy musiqiy dasturlar yordamida bolalar virtual musiqiy asboblari bilan tanishadilar. Tovush effektlari va elektron musiqa elementlari bilan tajriba o'tkazadilar. Bu zamonaviy musiqiy texnologiyalarga qiziqish uyg'otadi va raqamli savodxonlikni rivojlantiradi.

3. Neyropedagogika yutuqlari asosida ta'lim

Zamonaviy neyrofan bolaning miyasi qanday o'rganishini chuqur o'rganib, samarali ta'lim metodlarini ishlab chiqishga yordam bermoqda. Musiqiy faoliyat miyaning bir necha sohasini bir vaqtda faollashtiradi: eshitish korteksi, motor soha, emotsional markaz va xotira zonalari.

Multisentsorli ta'lim yondashuvi: musiqiy material bir vaqtning o'zida bir necha sezgi organlari orqali beriladi. Bolalar musiqani nafaqat tinglashadi, balki ko'rishadi (notalar, harakatlar), his qilishadi (asboblarni ushlab), harakatlarda ifodalaydilar. Bu neyron aloqalarni kuchli mustahkamlaydi va xotirani yaxshilaydi.

Emotsional uyg'otish orqali o'rganish: emotsional jihatdan rang-barang materiallar (qiziqarli hikoyalar, o'yinlar, dramatizatsiya) miyada chuqurroq iz qoldiradi. Musiqiy mashg'ulotlarda ijobiy emotsional fon yaratish o'rganish samaradorligini sezilarli oshiradi. Bolalar quvonch, hayrat va qiziqish his qilganlarida materialni yaxshiroq o'zlashtirishadi.

Takrorlanish va variativlik prinsipi: neyropedagogika bir materialning turli shakllarda takrorlanishi (o'yin, qo'shiq, harakat, chizma) neyron yo'llarni mustahkamlashini ko'rsatadi. Har safar yangi kontekstda takrorlash miyaning turli sohalarini jalb qiladi va bilimni chuqurlashtiradi.

Harakatli ta'lim: motor faoliyat kognitiv rivojlanish bilan chambarchas bog'liq. Ritmik harakatlar, musiqali o'yinlar va raqs elementlari nafaqat musiqiy, balki umumiy kognitiv qobiliyatlarni ham rivojlantiradi. Koordinatsiya mashqlari miyaning o'ng va chap yarimsharlari o'rtasidagi aloqani kuchaytiradi.

4. Gamifikatsiya va o'yinlashtirish strategiyalari

O'yin - bog'cha yoshidagi bolalarning asosiy faoliyat turi. Musiqiy tafakkurni o'yin orqali rivojlantirish eng tabiiy va samarali yo'ldir. Zamonaviy gamifikatsiya - bu o'yin mexanizmlarini ta'lim jarayoniga integratsiyalashdir.

Musiqiy quest-o'yinlar: bolalar musiqiy topishmoqlarni yechib, vazifalarni bajarib, musiqiy "xazina"ga erishadilar. Har bir bosqich musiqiy ko'nikmalarni talab qiladi: ritm takrorlash, ohang tanish, asbob ovozi aniqlash. Bu motivatsiyani oshiradi va o'rganishni qiziqarli qiladi.

Rol o'yinlari va musiqiy teatr: bolalar turli musiqiy rollarni o'ynashadi - kompozitor, dirigent, ijrochi, tinglovchi. Bu perspektivani o'zgartirish va musiqiy jarayonni turli nuqtai nazardan tushunish qobiliyatini rivojlantiradi. Musiqiy ertaklar va mini-spektakllar orqali murakkab musiqiy tushunchalar oson o'zlashtiriladi.

Ball va yutuqlar tizimi: bolalarning musiqiy yutuqlari ko'zga ko'rinarliroq baholanadi - virtual yulduzlar, nishonlar yoki sertifikatlar. Bu motivatsiyani saqlaydi va o'z-o'zini baholash ko'nikmalarini shakllantiradi. Muhimi, raqobat emas, balki shaxsiy o'sishga e'tibor qaratiladi.

Kooperativ o'yinlar: jamoaviy musiqiy vazifalar ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantiradi. Bolalar birgalikda musiqiy muammolarni hal qilishadi, bir-birini tinglashadi va fikrlarini muvofiqlashtiradilar. Bu kommunikativ qobiliyatlar va empatiyaning rivojlantiradi.

5. Polymodal va ko'p duygu'li yondashuvlar

Har bir bola o'zining afzal ko'rgan o'rganish usuliga ega: ba'zilari yaxshi eshitib o'rganadilar (audiollar), boshqalar ko'rib (vizuallar), uchinchlari amaliy mashg'ulot orqali (kinestetiklar). Polymodal yondashuv barcha sezgi kanallarini jalb qiladi.

Vizual-musiqiy integratsiya: musiqiy tushunchalar rangli kartalap, rasmlar va video-materiallar bilan birgalikda taqdim etiladi. Bolalar musiqiy asarlarni tinglayotganda chizishadi yoki ranglar bilan ifodalaydilar. Bu musiqiy obrazlarni vizualizatsiya qilish va abstrak tafakkurni rivojlantiradi.

Kinestetik-musiqiy faoliyat: butun tana bilan musiqani his qilish. Plastik improvizatsiya, musiqali harakatlar va raqs elementlari motor xotirani faollashtiradi. Bodiylar perkussiya (tananing turli qismlari bilan ritm ijro etish) koordinatsiya va ritm hissini rivojlantiradi.

Verbal-musiqiy sintez: qo'shiqlar, musiqiy hikoyalar va sho'rlar til va musiqiy tafakkurni birgalikda rivojlantiradi. Poetik matn va melodiya birikishi til xotirasini kuchaytiradi va ekspressiv nutqni shakllantiradi.

Taktil-musiqiy tajriba: turli teksturali materiallar bilan ishlash tovush bilan birlashtiriladi. Bolalar yumshoq, qattiq, silliq, g'adir-budir yuzalarni tekkizib, har biriga mos "tovush" topishadi. Bu sensorli integratsiyani rivojlantiradi.

6. Ijtimoiy-emotsional ta'lim orqali musiqiy rivojlanish

Musiqiy faoliyat emotsional intellektni rivojlantirish uchun kuchli vositadir. Zamonaviy yondashuvlar musiqiy va emotsional-ijtimoiy ta'limni integratsiyalashtirishga qaratilgan.

Emotsional musiqiy lug'at: bolalar turli emotsiyalarni musiqiy shaklda ifodalashni o'rganadilar. Quvonch, qayg'u, qo'rquv, hayrat - har bir his-tuyg'u o'z musiqiy "rangi"ga ega. Bu emotsional savodxonlikni oshiradi va o'z his-tuyg'ularini konstruktiv ifodalash ko'nikmalarini beradi.

Empatiya va musiqiy kommunikatsiya: bolalar musiqiy "suhbat" orqali bir-birini tushunishni o'rganadilar. Sherikning musiqiy iborasiga javob berish, uning emotsional holatini his qilish va musiqiy qo'llab-quvvatlash ko'rsatish - bu ijtimoiy ko'nikmalarni shakllantiradi.

Musiqiy meditatsiya va relaksatsiya: tinch musiqiy seanslar bolalarni o'z ichki holatlarini boshqarishga o'rgatadi. Bu stressni kamaytiradi, diqqatni yaxshilaydi va emotsional muvozanatni saqlashga yordam beradi.

Madaniyatlararo musiqiy ta'lim: turli xalqlarning musiqasi bilan tanishish tolerantlik va madaniy sezgirlikni rivojlantiradi. Bolalar dunyo rang-barangligini musiqa orqali idrok etishadi va boshqa madaniyatlarga hurmat tuyg'usini shakllantirishadi.

Amaliy dastur va metodlar

Kompleks rivojlantirish dasturi tuzilishi

Samarali dastur barcha musiqiy tafakkur komponentlarini rivojlantirishni o'z ichiga olishi kerak. Har haftalik mashg'ulotlar tizimi quyidagicha tashkil etilishi mumkin: dushanba - ritmik-motor faoliyat (harakatli o'yinlar, raqs elementlari), seshanba - ohangiy ishlanmalar (qo'shiqlar, melodiya tanish o'yinlari), chorshanba - ijodiy improvizatsiya (erkin musiqiy ifoda, kompozitsiya yaratish), payshanba - musiqiy-tahliliy faoliyat (asar tinglash, muhokama), juma - integratsiyalashgan mashg'ulot (barcha elementlarning sintezi).

Har bir mashg'ulot uch qismdan iborat bo'lishi tavsiya etiladi: kirish qismi (5-7 daqiqa) - musiqiy salomlashish, iliq qo'rish mashqlari, oldingi mavzuni esga olish. Asosiy qism (15-20 daqiqa) - yangi material, amaliy mashg'ulotlar, o'yinlar va ijodiy topshiriqlar. Yakuniy qism (3-5 daqiqa) - umumlashtirish, musiqiy xayrlashuv, relaksatsiya.

Individual va differensiatsiyalashgan yondashuv

Har bir bola o'ziga xos rivojlanish sur'atiga va qobiliyatlariga ega. Pedagog individual xususiyatlarni e'tiborga olishi zarur: ba'zi bolalar tezroq o'rganadilar va ularga qo'shimcha murakkab topshiriqlar kerak, boshqalariga esa ko'proq vaqt va qo'llab-quvvatlash zarur.

Rivojlanish profili: har bir bola uchun musiqiy tafakkurning turli jihatlari (ritmik, ohangiy, ijodiy) bo'yicha profil tuziladi. Bu kuchli va zaif tomonlarni aniqlashga

yordam beradi. Individual marshrut: profil asosida har bir bola uchun maxsus rejalar ishlab chiqiladi. Qiyinchilik tugʻdiradigan sohalarda qoʻshimcha mashqlar, kuchli tomonlarda esa ilgʻor rivojlanish imkoniyatlari yaratiladi.

Moslashuvchan guruhlar: vaqti-vaqti bilan bolalar oʻxshash qobiliyatlar yoki qiziqishlar boʻyicha kichik guruhlariga ajratiladi. Bu har bir guruhga mos materiallar bilan ishlash imkonini beradi. Mentorlik: rivojlangan bolalar kichikroqlariga yordam berishlari uchun ragʻbatlangan, bu esa ikki tomon uchun ham foydali - birinchilarga masʼuliyat va liderlik koʻnikmalari, ikkinchilarga esa sherik qoʻllab-quvvatlashi beriladi.

Ota-onalar bilan hamkorlik

Musiqiy tafakkurni rivojlantirish faqat bogʻchada emas, balki uyda ham davom etishi kerak. Ota-onalar bilan samarali hamkorlik taʼlim jarayonining muhim qismidir.

Maʼlumot va maslahat: ota-onlarga uy sharoitida qoʻllashlari mumkin boʻlgan oddiy musiqiy oʻyinlar va mashqlar taqdim etiladi. Maxsus broshura va video-koʻrsatmalar tayyorlanadi. Ota-onlar uchun master-klasslar: muntazam uchrashuvlarda pedagog ota-onalarga amaliy usullarni koʻrsatadi va savollarga javob beradi.

Musiqiy uy vazifalari: majburiy emas, balki qiziqarli taklif koʻrinishida - oilada sevimli qoʻshiqlarni yigʻish, uy asboblari orqali orkestr yaratish, oilaviy musiqiy kechalar uyushtirish. Feedback tizimi: ota-onlar bolalarning uyda musiqiy faoliyatini pedagog bilan baham koʻrishadi, pedagog esa tavsiyalar beradi va dasturni moslashtiradi.

Innovatsion metodlarning samaradorligi

Tadqiqot natijalari va amaliy tajriba

Turli mamlakatlarda oʻtkazilgan tadqiqotlar innovatsion musiqiy taʼlim metodlarining yuqori samaradorligini koʻrsatmoqda. Eksperimental guruhlarida anʼanaviy guryxlarga nisbatan musiqiy qobiliyatlar 30-40% yuqori rivojlangan. Bundan tashqari, musiqiy tafakkurni rivojlantirish bolalarning umumiy kognitiv qobiliyatlariga ham ijobiy taʼsir koʻrsatgan.

Xotira koʻrsatkichlari: kreativ musiqiy faoliyat bilan shugʻullanuvchi bolalarda vizual va eshitish xotirasi sezilarli yaxshilangan. Matematik koʻnikmalar: musiqiy naqshlar va ritmlar bilan ishlash matematik tafakkurni rivojlantirishga yordam bergan. Til rivojlanishi: musiqiy mashgʻulotlar nutq apparatini kuchaytirgan va leksik zapasni boyitgan.

Emotsional intellekt: musiqiy taʼlim bolalarning oʻz emotsiyalarini anglash va boshqarish qobiliyatini yaxshilagan. Ijtimoiy koʻnikmalar: jamoaviy musiqiy faoliyat hamkorlik, kommunikatsiya va empatiyani rivojlantirgan. Ijodiy tafakkur: improvizatsiya va musiqiy eksperimentlar umumiy ijodiy yondashuvni shakllantirgan.

Uzoq muddatli taʼsir

Musiqiy tafakkurni erta yoshda rivojlantirish kelajakda ham o'z samarasini ko'rsatadi. Maktabda o'qituvchilar shunday bolalarning yuqori o'zlashtirish qobiliyati, ijodiy yondashuv va muammolarni noan'anaviy hal qilish ko'nikmalariga ega ekanliklarini qayd etadilar. Musiqiy ta'lim asoslari qo'yilgan bolalar keyinchalik musiqiy ta'limni davom ettirmasalar ham, olgan ko'nikmalar hayotning turli sohalarida foydali bo'ladi.

Xulosa va tavsiyalar

Bog'cha yoshidagi bolalarda musiqiy tafakkurni rivojlantirishning innovatsion yo'llari an'anaviy metodlarni inkor qilmaydi, balki ularni boyitadi va zamonaviylashtiradi. Eng samarali yondashuv - bu turli metodlarning maqsadga muvofiq integratsiyasi: kreativ pedagogika, STEAM-yondashuv, neyropedagogika yutuqlari, raqamli texnologiyalar va emotsional-ijtimoiy ta'lim elementlarini birlashtirishdir.

Pedagoglar uchun asosiy tavsiyalar: har bir bolaning individual xususiyatlarini e'tiborga oling va moslashuvchan yondashuvni qo'llang. Musiqiy tafakkurning barcha komponentlarini (ritmik, ohangiy, ijodiy) muvozanatli rivojlantiring. Bolalarga ijodiy erkinlik va eksperiment qilish imkoniyati bering. Multisentsorli va polymodal yondashuvlardan foydalaning. Musiqiy faoliyatni boshqa ta'lim sohalariga integratsiya qiling. Ota-onalar bilan faol hamkorlik qiling va ularni jarayonga jalb eting. O'z kasbiy kompetensiyangizni doimiy oshiring va yangiliklardan xabardor bo'ling.

Musiqiy tafakkurni rivojlantirish - bu faqat musiqiy qobiliyatlarni shakllantirish emas, balki bolaning butun shaxsini, uning intellekti, emotsional dunyosi va ijodiy potentsialini rivojlantirishdir. Innovatsion yondashuvlar bu jarayonni yanada samarali, qiziqarli va har bir bola uchun maxsus qilishga yordam beradi. Bugungi kunda bog'chalarda yaratilgan musiqiy muhit ertangi kunning ijodkor, tafakkur qiluvchi va gapmonik rivojlangan shaxslarini tarbiyalaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. КБ Холиков. Отличие музыкальной культуры от музыкального искусства в контексте эстетика. Science and Education 3 (5), 1562-1569
2. КБ Холиков. Роль теоретичности и применения информационных систем в области теории, гармонии и полифонии музыки. Scientific progress 2 (3), 1044-1051
3. КБ Холиков. Образовательное учреждение высшего профессионального образования в музыкальной отрасли Узбекистана. Scientific progress 2 (6), 946-951
4. КБ Холиков. Музыкальная идея и создание новых идей, его развитие. Science and Education 5 (6), 129-136

5. КБ Холиков. Неизбежность новой методологии музыкальной педагогике. *Science and Education* 4 (1), 529-535
6. КБ Холиков. Характеристика психологического анализа музыкальной формы, измерение ракурса музыкального мозга. *Science and Education* 4 (7), 214-222
7. КБ Холиков. Локально одномерные размеры, основа динамично развитого произведения музыки. *Science and Education* 3 (11), 1007-1014
8. КБ Холиков. Задачи хора для вырождающегося нагруженного управления косвенного, противоположного и параллельно-двигающегося голоса. *Scientific progress* 2 (3), 690-696
9. КБ Холиков. Прослушка классической музыки и воздействия аксонов к нервной системе психологического и образовательного процесса. *Science and Education* 4 (7), 142-153
10. КБ Холиков. Манера педагогической работы с детьми одарёнными возможностями. *Science and Education* 4 (7), 378-383
11. КБ Холиков. Магнитные свойства тяготение к человеку многоголосного произведения музыке. *Scientific progress* 2 (3), 728-733
12. КБ Холиков. Система грамматических форм полифонии, свойственных для классической многоголосной музыки. *Science and Education* 5 (11), 137-142
13. КБ Холиков. Искажения при синхронном направлении двух голосов в одновременной системе контрапункта и их решение. *Science and Education* 5 (11), 143-149
14. КБ Холиков. Три новые версии дефиниции формулировки мажора и минора. *Science and Education* 5 (11), 150-157
15. КБ Холиков. Психика музыкальной культуры и связь функции головного мозга в музыкальном искусстве. *Science and Education* 4 (7), 260-268
16. КБ Холиков. Перенос энергии основного голоса к другим голосам многоголосной музыки. *Science and Education* 3 (12), 607-612
17. КБ Холиков. Дифференцированное обучение студентов на занятиях гармонии и анализа музыкальных произведений. *Scientific progress* 2 (3), 1038-1043
18. КБ Холиков. Модели информационного влияния на музыку управления и противоборства. *Science and Education* 4 (7), 396-401
19. КБ Холиков. Характер музыки и результат смысловое содержание произведения. *Scientific progress* 2 (4), 563-569
20. КБ Холиков. Абстракция в представлении музыкально психологического нейровизуализации человека. *Science and Education* 4 (7), 252-259

21. КБ Холиков. Внимания музыканта и узкое место захвата подавление повторения, сходство многовоксельного паттерна. *Science and Education* 4 (7), 182-188
22. КБ Холиков. Защитный уровень мозга при загрузке тренировочных занятиях и музыкального моделирование реальных произведениях. *Science and Education* 4 (7), 269-276
23. КБ Холиков. Элементы музыкальной логики, фундамент музыкального построения. *Science and Education* 3 (1), 578-583
24. КБ Холиков. Основные концепции, проблемы и методы как теории и гармония в деятельности учителя музыкальной культуры в школе. *Science and Education* 3 (1), 663-670
25. КБ Холиков. Музыкальная модель, эффективный численный ритм и программный комплекс для концентрации вокального пения. *Science and Education* 3 (1), 546-552
26. КБ Холиков. Содержание урока музыки в общеобразовательном школе. *Scientific progress* 2 (3), 1052-1059
27. КБ Холиков. Музыка и психология человека. *Вестник интегративной психологии*, 440-443 2 (1), 440-443
28. КБ Холиков. Новые мышление инновационной деятельности по музыкальной культуры в вузах Узбекистана. *Science and Education* 4 (7), 121-129
29. КБ Холиков. Фокус внимания и влияние коры височной доли в разучивании музыкального произведения. *Science and Education* 4 (7), 304-311
30. КБ Холиков. Особенность взаимосвязанности между преподавателем и учащимся ракурса музыки в различных образовательных учреждениях: детском саду, школе, вузе. *Science and Education* 4 (2), 1055-1062